

RETEN I ODENSE DOM

afsagt den 22. september 2023

Sag BS-32953/2021-ODE

Civilstyrelsen
(advokat Aleksander Lind)

mod

Sagsøgte
(advokat Klaus Ewald)

Denne afgørelse er truffet af Dommer.

Sagens baggrund og parternes påstande

Under denne sag, der er modtaget den 2. september 2021, har sagsøgeren, Civilstyrelsen, påstået Sagsøgte dømt til at betale 2.317.285,88 kr. med tillæg af sædvanlig procesrente af 2.165.000 kr. fra den 12. september 2020 til betaling sker.

Sagsøgte har påstået frifindelse.

Sagen drejer sig om, hvorvidt Civilstyrelsen har et regreskrav mod Sagsøgte efter § 17 i lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser.

Sagens nærmere omstændigheder

Ved Retten i Odenses dom af 15. maj 2007 blev Sagsøgte dømt for overtrædelse af straffelovens § 123, § 244, samt § 260, stk. 1, og

straffet med fængsel i 3 måneder, der blev gjort betinget med vilkår om prøve-tid i 1 år.

Hændelsen, der førte til dommen, fandt sted den 10. februar 2007, og den forurrettede i sagen var Person.

Person var efter hændelsen i et mangeårigt kommunalt for-løb med henblik på udredning af sin arbejdsevne, og i den forbindelse er der indhentet oplysninger om hendes helbredsforhold.

Af en lægeattest til Odense Kommune fra Persons egen læge af 7. maj 2014 fremgår blandt andet følgende:

” . . .

Indtil overfaldet i 2007 har patienten tidligere i det væsentlige været rask. Patientens sygdomstilstand nedsætter i væsentlig grad funktionsevnen. Patienten har skånehensyn i forhold til arbejde der belaster bevægeapparatet, højre skulder/arm. Endvidere er det af afgørende betydning at hun er i beskyttede på en eventuel kommende arbejdsplads, hvor hun er i kontakt med så få mennesker som muligt, og har enkelte afgrænsede arbejdsopgaver med stor grad af forudsigelighed. Det er afgørende at hun undgår stressende arbejdsmiljø, og ikke føler sig presset.

. . .”

I en statusattest til Odense Kommune af 6. oktober 2014 fra Overlæge 1 er blandt andet anført følgende:

” . . .

Der er tale om en 25-årig kvinde som er set i oktober 2012 i Psykoterapeutisk Team. Undertegnede har set pt. i starten sammen med moderen, fordi det var svært for pt. at redegøre for sin situation. Pt.s tilstand er forårsaget af et overfald i 2007. Pt. havde inden været i gang med social- og sundhedshjælperuddannelsen i 2006, men måtte ophøre på grund af flere infektionstilstande. Skulle siden så i gang med Uddannelse, men kom aldrig i gang på grund af et voldeligt overfald. Pt. har efter dette haft voldsomme funktions-udfald både somatisk og fysisk og psykisk med nedsat social evne. Tilstanden har været præget af flash-backs, mareridt, søvnproblemer og koncentrationsproblemer og mistænksomhed, samt at tilstanden er meget svingende.

. . . klarer ingenting og bor i et anneks ved siden af forældrene. Udredningen har vist at der er klassisk PTSD, samt forstyrrelse i personligheden.

...”

Odense Kommunes socialoverlæge Overlæge 2 har i et journalnotat af 21. oktober 2014 blandt andet angivet følgende vurdering:

”...

Der er tale om en varig nedsættelse af funktionsevnen på grund af PTSD, nu med varige personlighedsændringer samt smerter i bevægeapparatet – især højre arm og skulder samt brystskelettet. Tilstanden må betragtes som stationær uden yderligere behandlingsmuligheder.

Der er skånehensyn over for arbejde, som belaster bevægeapparatet. Der er endvidere skånehensyn over for omsorgsgivende arbejdsopgaver samt arbejde med mange mennesker. Der er behov for enkle og afgrænsede arbejdsopgaver og stor grad af forudsigelighed. Pågældende må ikke presses ud over sine grænser. Det er sandsynligt, at der, selv om skånehensynene overholdes, vil være skånehensyn over for arbejdstidens længde.

...”

I en vejledende udtalelse af 7. december 2017 fra Arbejdsmarkedet Erhvervssikring til Civilstyrelsen er det vurderet, at Persons erhvervsevnetab midlertidigt er 50 %. Det er anført, at der har medvirket lægekonsulent med speciale i psykiatri ved vurderingen. Af begrundelsen fremgår blandt andet følgende:

”...

Vi har ved vurderingen af erhvervsevnen lagt vægt på, at Person aktuelt stadig er under kommunal afklaring, og at den erhvervsmæssige fremtid fortsat er uafklaret. Vi vurderer dermed, at det ikke inden for den nærmeste fremtid er muligt endeligt at skønne over Persons fremtidige erhvervsevne, hvorfor vi har foretaget en midlertidig vurdering af erhvervsevnen.

Vi har ved vurderingen af erhvervsevnetabet lagt vægt på, at Person har funktionsbegrænsninger relateret til overfaldet i forhold til nakke-, skulder- og brystkasserelaterede arbejdsopgaver.

Vi har ved den midlertidige vurdering af erhvervsevnetabet lagt vægt på, at Person har gennemgået et mange-årigt kommunalt forløb, men uden at have opnået en tilknytning til arbejdsmarkedet. Person har alene udvist et meget begrænset funktionsniveau i afklaringsforløbene, hvor hun

har arbejdet mellem 4 til 6 timer ugentligt med skånehensyn. Det har imidlertid foreløbigt ikke været muligt for Person at øge arbejdstiden i betydende omfang, idet hun herved oplevede en helbredsmæssig forværring.

Vi har ydermere lagt vægt på, at Person aktuelt stadig indtager medicin mod depression og angst, at hun har gene-relle vanskeligheder med at omgås andre mennesker, og at hun aktuelt ikke har et ønske om at deltage i kommunale afklaringsforløb.

Vi har endvidere noteret os, at Person efter ak-tuelle ulykke har fået konstateret borderline. Det er imidlertid vores lægefaglige vurdering, at denne diagnose isoleret set ikke nedsætter hendes erhvervsevne, herunder som Stilling, og vi har dermed ikke fundet grundlag for fratræk.

På baggrund af ovenstående finder vi, uanset det uafklarede erhvervsmæssige forløb, at det er sandsynliggjort i tilstrækkeligt omfang, at Persons arbejdsmæssige funktions-niveau i forhold til ethvert relevant erhverv, som følge af de sam-lede helbredsmæssige problemer, sikkert varigt er nedsat i betyde-ligt omfang. Det skyldes, at der er tale om et meget omfattende samlet symptombillede med såvel fysiske, kognitive og psykiske begrænsninger, samt at der siden 2010 i flere arbejdsprøvninger er påvist betydelige begrænsninger i det erhvervsmæssige funktions-niveau.

På det foreliggende grundlag finder vi imidlertid, som ovenfor anført, at det præcise omfang af den varige erhvervsmæssige funktionsnedsættelse i et vist omfang er forbundet med usikkerhed. Denne vurdering beror på, at Person aktu-elt er i kommunalt afklaringsforløb, der har til hensigt at bedre hen-des funktionsniveau. Vi har ligeledes henset til, at Person i sommeren 2017 har formået at deltage i et fem dage langt festivalforløb. Det er samtidig beskrevet, at hun under festivalen måtte tage medicin og også havde angstoplevelser, men at hun efterfølgende var glad for at have deltaget. Vi har ved vur-deringen af det midlertidige erhvervsevnetab derfor ikke direkte taget afsæt i det meget begrænsede funktionsniveau på 4 til 6 timer, som Person præsterede i de kommunale afkla-ringsforløb.

Vi vurderer, uanset det uafklarede erhvervsmæssige forløb og de

deraf følgende usikkerhedsmomenter, at Persons erhvervsevne sikkert er nedsat med omkring halvdelen. Denne vurdering beror på, at der på den ene side er tale om meget betydelige funktionsbegrænsninger i de kommunale afklaringsfor-løb, men at hun på den anden side stadig er i et kommunalt forløb, hvor man forsøger at bedre hendes funktionsniveau.

På baggrund af ovenstående vurderer vi Persons erhvervsevnetab, som følge af overfaldet den 10. februar 2007, til midlertidigt skønsmæssigt 50 procent.

Vi vurderer derfor, at overfaldet den 10. februar 2007 har medført et midlertidigt erhvervsevnetab på skønsmæssigt 50 procent.
...”

Erstatningsnævnet tilkendte den 23. november 2018 Person yderligere erstatning med 2.115.000 kr. for midlertidigt tab af erhvervsevne og 50.000 kr. for udgifter til advokat. Der fremgår af afgørelsen, at Erstatningsnævnet har modtaget Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings udtalelse af 7. december 2017 og besluttet at følge den.

Beløbet, der efter tilskrivning af renter udgjorde det påstævnte beløb på 2.317.285,88 kr., blev udbetalt til Person af Fyns Politi, som herefter ved brev af 15. marts 2019 til Sagsøgte foretog høring vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt beløbet skulle indkræves hos hende som skadevolderen.

Ved brev af 20. december 2019 fra Sagsøgtes daværende advokat afviste Sagsøgte at anerkende erstatningskravet.

Ved brev af 12. august 2020 til Sagsøgtes daværende advokat krævede Fyns Politi erstatningsbeløbet godtgjort af Sagsøgte. Af begrundelsen fremgår blandt andet følgende:

”... ”

Jeg har navnlig lagt vægt på, at Deres klient er dømt for den 10. februar 2017 have udøvet vold, ulovlig tvang samt fremsat trusler mod Person, og Deres klient er således ansvarlig for de skader, Person har pådraget sig som følge af kriminaliteten.

Desuden har jeg lagt vægt på, at det af Erstatningsnævnets afgørelse af 23. november 2018 fremgår, at Person er blevet tilkendt erstatning for udgifter til tab af erhvervsevnetab.
 ...”

Den 9. oktober 2020 anmodede Sagsøgte nuværende advokat, advokat Klaus Ewald, Fyns Politi om at henvise sagen til Retten i Odense til afgørelse.

Den 15. februar 2023 blev Person tilkendt førtidspension af Odense Kommune.

Sagsøgtes årsopgørelse for 2022 viste en personlig ind-komst på 228.408 kr.

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af Sagsøgte .

Sagsøgte har forklaret, at hun fik den betingede dom for blandt andet vold mod Person, da hun var omkring 20 år og gik på Skole. Det var ikke en god periode i hendes liv. Person og hun var tidligere veninder.

Person fik 70.000-80.000 kr. omkring et halvt års tid efter dommen. Så forventede hun, at den sag var afsluttet. Det var et rimeligt beløb i forhold til, hvad der var sket. Hun forestillede sig bestemt ikke, at hun skulle mødes med det meget store krav, der er omhandlet af denne sag, så mange år senere. Hun hørte intet om det fra Person, som enkelte gange handlede i Butik og gik gennem kasselinjen ved den kasse, hvor afhørte arbejdede dengang.

I en periode arbejdede hun indenfor restaurationsbranchen, og hun startede også på en uddannelse til tjener, inden hun påbegyndte en uddannelse som receptionist omkring 2016/2017. Hun arbejdede som receptionist i Svendborg og Nyborg. Hun blev afskediget på grund af corona-pandemien.

Netop da hun skulle udlæres, kom dette krav. Det har givet hende en psykisk overbelastning og gjort hende syg. Hun er nu på sygedagpenge. Det er en udløber af denne sag, at hun er blevet sygemeldt.

Hun blev mor til en dreng i 2020 og bor i lejebolig. Hun er enlig mor. Hun så frem til en lys fremtid, men så kom kravet i 2018 og kampen med Fyns Politi. Hun fik sygeperioder og blev afskediget både på grund af corona-pandemien

og sygeperioderne. Hun har haft 12 konsultationer hos en psykolog som følge af det.

Hun håber at komme i arbejde indenfor sit fag, men fremtidsplanerne er sat i stå som følge af denne sag. Hun vil aldrig kunne betale 2,3 mio. kr. Det er utopi. Hun har tjent 20.000-30.000 kr. om måneden og fået udbetalt omkring 12.000 kr. Hun betaler 5.400 kr. i husleje og har også indtægter fra boligsikring og børne-penge. Hun har ingen opsparing. Det er umuligt for hende at afdrage på en gæld på 2,3 mio. kr. Hun har drømt om at købe hus, men det er også umuligt med en gæld i den størrelse.

Hun ved ikke, hvor længe hendes sygeperiode vil vare, men til januar stopper sygedagpengene. Hun har løbende kontakt med kommunen, som ikke har sat en frist for hende. Hun har tænkt på at videreudanne sig til skolelærer, men det er også på standby. Det ser håbløst ud.

Hun er et helt andet menneske i dag, end hun var dengang i 2007. Hun græm-mer sig over, hvordan hun var som 19/20-årig. I dag er hun et ordentligt men-neske, der behandler andre pænt og er vellidt af venner og kollegaer. Dengang var hun et utilpasset barn uden voksne omkring sig, og hun handlede derfor uhensigtsmæssigt.

Anbringender

Civilstyrelsen har i sit påstandsdokument af 7. februar 2023 blandt andet anført følgende:

” . . .

4.1 Ansvarsgrundlag og hændelsesforløb

Ansvarsgrundlaget i sager om voldsoffererstatning følger direkte af offererstatningslovens § 1, hvoraf det fremgår, at der ydes erstatning og godtgørelse for personskade, der forvoldes ved overtrædelse af straffeloven. Men selv hvis dette lovhjemlede ansvarsgrundlag ikke eksisterede, ville kravet til et ansvarsgrundlag alligevel altid være opfyldt i sager om straffelovsovertrædelser, hvor det ved en straffedom er fastslået, at den ansvarspådragende handling er begået forsætligt.

Ved bedømmelsen af de faktiske forhold vedrørende den skadegørende handling følger det af retspraksis, eksempelvis Østre Landsrets dom i FED2004.1325Ø og Vestre Landsrets dom i U.2020.4029V, at hændelsesforløbet i straffedommen skal lægges til grund i et efterfølgende civilretligt erstatningsopgør.

Det er således det hændelsesforløb, som er beskrevet i straffedommen, som skal lægges til grund for vurderingen af erstatningsansvaret og regressagen.

4.2 Årsagssammenhæng og adækvans

Sagsøgte gør i det supplerende processkrift A gældende, at der har været mangelfuld sagsbehandling ved Erstatningsnævnet. Civilstyrelsen forstår anbringendet således, at det ifølge sagsøgte ikke er afklaret, om der er årsagssammenhæng og påregnelighed (adækvans) mellem den forsættelige voldsudøvelse, sagsøgte har udøvet mod forurettede, og forurettedes skader.

Det gøres heroverfor gældende, at der i nærværende sag er årsagssammenhæng og påregnelighed (adækvans) mellem voldsudøvelsen og forurettedes skader, og at Erstatningsnævnet på tilstrækkelig vis har undersøgt, om der er årsagssammenhæng, hvorfor Erstatningsnævnets sagsbehandling, endsige Civilstyrelsens sagsbehandling, ikke er fejlbehæftet.

I sager om voldsudøvelse er beviset for årsagssammenhæng lempeligt, jf. U.2002.1496H. Dette gælder derfor også i denne sag om voldsofferregres, hvor de skadegørende handlinger er begået forsætligt. Det anses herefter for tilstrækkeligt til at statuere årsagsforbindelse, at det bedømmes som mere sandsynligt, at skaden ikke ville være indtrådt uden volden, end at skaden ville være indtrådt også uden den udøvede vold.

Det følger således af Højesterets praksis, at kravene til bevis for årsagssammenhæng lempes, hvis skadevolderens handling er begået med forsæt eller grov uagtsomhed, det vil sige klar culpa.

Selv i det tilfælde, at det kan godtgøres, at forurettede har en særlig følsomhed i relation til psykiske skader eller er særligt sårbar, følger det af retspraksis, eksempelvis U.1996.1334H og U.2012.276H, at en sådan følsomhed er uden betydning for den erstatningsretlige årsags- og adækvansbedømmelse, jf. det almindelige erstatningsretlige princip om at "tage skadelidte, som skadelidte" .

I denne sag er der tale om forsætlig vold, som utvivlsomt kan have været årsag til de opståede skader og gener hos forurettede. At volden kunne medføre psykiske gener for forurettede i form af PTSD, herunder bl.a. ængstelse, flashbacks, vagtsomhed og koncentra-

tionsbesvær, samt fysiske følger i form af bl.a. nakkegener, hovedpine, hukommelses- og koncentrationsbesvær, en fornemmelse af løse ribben, smerter i højre skulder og uklarerheder i glaslegemet, må have været påregneligt for sagsøgte. Erstatningsnævnet har da også i sin afgørelse (bilag 3) udtrykkeligt anført, at erstatningen er tilkendt som følge af tilskadekomsten den 10. februar 2007, ligesom Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i sin afgørelse af 7. december 2017 (bilag 2) udtaler: ”Vi vurderer derfor, at overfaldet den 10. februar 2007 har medført et midlertidigt erhvervsevnetab på skønsmæssigt 50 procent.”

I øvrigt viser sagens lægeoplysninger (bilag 8-10), at forurettede var rask før overfaldet og efterfølgende fik nedsat sin funktionsevne som følge af blandt andet udvikling af PTSD. Efter overfaldet havde forurettede også skånehensyn i forhold til fysisk arbejde. Dette dokumenterer yderligere, at der er årsagssammenhæng mellem forurettedes gener og overfaldet.

Det er således godtgjort, at der foreligger årsagssammenhæng mellem den forsætlige voldsudøvelse, som sagsøgte har udøvet mod forurettede, og de skader, som forurettede herved blev påført. Derudover findes det godtgjort, at det må have været påregneligt for sagsøgte, at volden kunne medføre et erhvervsevnetab for forurettede.

4.3 Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vejledende udtalelse i sagen

I sager, hvor der foreligger en udtalelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, må det ved bevisbedømmelsen tages i betragtning, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring under medvirken af lægefaglig fagkundskab og gennem behandling af et stort antal sager har oparbejdet en omfattende viden og en særlig erfaring i at foretage de pågældende vurderinger om årsagssammenhæng og erhvervsevnetab. Der skal derfor være et sikkert grundlag for at tilside-sætte Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vurderinger, jf. f.eks. U.1999.1565H, U.2005.3273H og U.2005.701/2H.

I nærværende sag har Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings lægekonsulent med speciale i psykiatri deltaget ved vurderingen af erhvervsevnetabet (bilag 2, s. 2).

Arbejdsmarkedet Erhvervssikring foretog en midlertidig vurdering af forurettedes erhvervsevnetab, fordi forurettede stadig var under

kommunal afklaring, og fordi den erhvervmæssige fremtid fortsat var uafklaret for forurettede (bilag 2, s. 4).

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring lagde dog i vurderingen vægt på (bilag 2, s. 4), at forurettede havde gennemgået et mangeårigt kommunalt forløb uden at have opnået en tilknytning til arbejdsmarkedet, ligesom forurettede alene havde udvist et meget begrænset funktionsniveau i afklaringsforløbene, hvor hun arbejdede mellem 4 til 6 timer ugentligt med skånehensyn. Endelig havde det ikke været muligt for forurettede at øge arbejdstiden i betydende omfang, idet hun herved oplevede en helbredsmæssig forværring.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring inddrog i vurderingen (bilag 2, s. 4), at forurettede fortsat indtog medicin mod depression og angst, og at hun generelt havde vanskeligheder med at omgås andre mennesker, samt at hun aktuelt ikke ønskede at deltage i kommunale afklaringsforløb.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring fandt således (bilag 2, s. 5), uanset det uafklarede erhvervmæssige forløb, at det var sandsynliggjort i tilstrækkeligt omfang, at forurettedes arbejdsmæssige funktion i forhold til ethvert relevant erhverv, som følge af de samlede helbredsmæssige problemer, sikkert varigt var nedsat i betydeligt omfang. Dette skyldtes, at der var tale om et omfattende samlet symptom-billede med såvel fysiske, kognitive og psykiske begrænsninger, samt at forurettede siden 2010 i flere arbejdsprøvnings havde fået påvist betydelige begrænsninger i det erhvervmæssige funktionsniveau.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring anerkendte i deres vejledende udtalelse (bilag 2, s. 5), at det præcise omfang af den varige erhvervmæssige funktionsnedsættelse i et vist omfang var forbundet med usikkerhed, da forurettede undergik et kommunalt afklaringsforløb og i sommeren 2017 havde deltaget i et fem dage langt festivalforløb. Forurettede måtte dog under festivalen tage medicin, ligesom hun havde angstoplevelser. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har som følge heraf ved vurderingen af det midlertidige erhvervsevnetab (bilag 2, s. 5) ikke direkte taget afsæt i det meget begrænsede funktionsniveau på 4 til 6 timer, som forurettede præsterede i det kommunale afklaringsforløb.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vurderede på denne baggrund, uanset det uafklarede erhvervmæssige forløb og de deraf følgende

usikkerhedsmomenter, at forurettedes erhvervsevne sikkert var nedsat med omkring halvdelen.

Det gøres derfor gældende, at uanset om der er tale om en midlertidig vurdering af forurettedes erhvervsevnetab, så er der tale om et endeligt konstateret tab, da Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vurderede, at det var sandsynliggjort i tilstrækkeligt omfang, at forurettede arbejdsmæssige funktion i forhold til ethvert relevant erhverv sikkert varigt var nedsat i betydeligt omfang, og at det sikkert var nedsat med omkring halvdelen. Erhvervsevnetabet havde formentlig været vurderet større, såfremt der var taget direkte afsæt i forurettedes meget begrænsede funktionsniveau, som forurettede præsterede i det kommunale afklaringsforløb.

Det er derudover Center for Private Erstatningssager i Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, der har afgivet den vejledende udtalelse som følge af overfaldet den 10. februar 2007 (bilag 2, s. 5). Center for Private Erstatningssager udarbejder vejledende udtalelser i private erstatningssager. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring anser ved afgivelse af udtalelser i private erstatningssager sagen som afsluttet (bilag 2, s. 5 og 6) og kan ikke af egen drift genoptage sagen. Dette er uanset, om den vejledende udtalelse er midlertidig eller ej. I begge tilfælde vil Arbejdsmarkedets Erhvervssikring kunne anmodes om at komme med en ny vejledende udtalelse, såfremt der efterfølgende kommer nye oplysninger i sagen.

Det gøres derudover gældende, at sagsøgte ikke har løftet bevisbyrden for, at der er grundlag for at tilsidesætte Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse om erhvervsevnetab som følge af overfaldet.

Erstatningsnævnet har fulgt Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vejledende udtalelse (bilag 2). Der er dermed heller ikke grundlag for at tilsidesætte Erstatningsnævnets afgørelse (bilag 4).

4.4 Forældelse

Civilstyrelsens krav er ikke forældet. Der skal i den forbindelse henvises til U.2015.944H, hvor det blev fastslået, at forældelsesfristen for et regreskrav efter offererstatningslovens § 17 først begynder at løbe, når Erstatningsnævnet har truffet afgørelse.

Erstatningsnævnet har i nærværende sag truffet afgørelse om erstatning den 23. november 2018. Sagen blev anlagt ved Retten i

Odense den 2. september 2021. Da den 3-årige forældelsesfrist i forældelsesloven skal regnes fra tidspunktet for Erstatningsnævnets afgørelse, er kravet ikke forældet.

Civilstyrelsen skal derudover bemærke, at der ikke ved en efterfølgende retssag mod skadevolder kan ske en prøvelse af, om Erstatningsnævnets afgørelse er ugyldig f.eks. på grund af manglende overholdelse af fristregler ved Erstatningsnævnet.

I U.2020.2390H udtalte Højesteret således:

I det omfang der ydes erstatning efter offererstatningsordningen, indtræder staten i skadelidtes krav mod skadevolderen, jf. offererstatningslovens § 17. Højesteret finder, at det følger af bestemmelsen, at skadevolder i en regressag har samme indsigelser over for staten, som skadevolder ville have i en erstatningssag direkte mellem skadelidte og skadevolder. Skadevolder kan dermed gøre gældende, at dansk rets almindelige regler om en skadevolders erstatningsansvar ikke er opfyldt, herunder at der ikke foreligger årsagssammenhæng mellem lovovertrædelsen og skadelidtes skade. Højesteret finder endvidere, at der under en sådan efterfølgende regressag mod skadevolder ikke kan ske en prøvelse af, om Erstatningsnævnets afgørelse er ugyldig f.eks. på grund af manglende overholdelse af fristregler. Det bemærkes herved, at det som anført er skadelidtes krav mod skadevolderen, som staten indtræder i, og at regreskravets berettigelse derfor beror på en prøvelse af skadelidte krav og ikke af gyldigheden af Erstatningsnævnets afgørelse.

Der kan således ikke ved en regressag ske en prøvelse af, om Erstatningsnævnets afgørelse er ugyldig, herunder om forurettedes krav er forældet.

4.5 Lempelse efter erstatningsansvarslovens § 24

Det følger af erstatningsansvarslovens § 24, stk. 1, at erstatningsansvar kan nedsættes eller bortfalde, når ansvaret vil virke urimeligt tyngende for den erstatningsansvarlige, eller ganske særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt.

Det skal fremhæves, at der ved vurderingen efter § 24 skal lægges vægt på bl.a. ansvarets beskaffenhed, og at der sædvanligvis ikke sker lempelse, når det ansvarspådragende forhold er begået forsæt-

ligt, jf. bl.a. U.1995.443H, U.2002.1469H, FED2004.767V, ED2012.2Ø, U.215.944H, U.2020.4029V og U.2021.15321V.

Lempelse af erstatningsansvaret ved forsætlig voldsudøvelse forudsætter således, at der foreligger særlige omstændigheder.

I sagen U.2020.4029V fandt Vestre Landsret således, at der henset til den skadevoldende adfærd ikke var grund til at lempe erstatningsansvaret, selvom retten fandt, at det måtte anses for ”særdeles tvivlsomt”, om skadevolder på noget tidspunkt ville blive i stand til at betale det krævede beløb på kr. 1.3 mio. Den omstændighed, at skadevolderen var på kontanthjælp og i misbrugsbehandling, kunne ikke begrunde et andet resultat.

I sagen U.2021.1531V fandt Vestre Landsret, at der – uanset at det måtte anses for særdeles tvivlsomt, om gerningsmanden på noget tidspunkt ville blive i stand til at betale det krævede beløb på kr. 1.7 mio. – ikke forelå sådanne omstændigheder, at der var grundlag for rent undtagelsesvis at lempe erstatningsansvaret, jf. erstatningsansvarslovens § 24, stk. 1.

Endelig har Fyns Politi i afgørelse af 12. august 2020 (bilag 6, s. 3 og 4) på baggrund af sagsøgtes indkomstoplysninger fra SKAT (i dag Skattestyrelsen) vurderet, at det vil være muligt for sagsøgte at betale regreskravet. Ifølge Fyns Politis afgørelse havde sagsøgte i perioden fra 2017 til 2019 en årlig gennemsnitlig A-indkomst på 231.482 kr. Det fremgår af bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige § 44, jf. § 10, stk. 1, samt SKAT-meddelelse om regulering af inddrivelsesbekendtgørelsens satser for 2020, at den fastsatte nedre grænse i nettoindkomsten udgjorde kr. 121.040,00 (i dag udgør den nedre grænse i nettoindkomst kr. 129.070, jf. SKM2022.530.GÆLDST). Fyns Politi fandt således ikke, at beløbet var urimeligt tyngende for sagsøgte.

Det gøres derudover gældende, at der ikke i sagen er fremlagte nye oplysninger, der skulle have ændret denne vurdering.

Det skal derudover understreges, at det ikke har støtte i bestemmelsens ordlyd, forarbejder eller retspraksis, at der ved vurderingen af lempelse kan lægges vægt på, at skadevolder efter en bestemt tidsmæssig periode skal kunne indrette sig uden at skulle kunne blive erstatningsansvarlig for en tidligere hændelse. Dette hensyn til skadevolder er varetaget af forældelseslovens regler.

Det gøres endelig gældende, at erstatningsansvarslovens § 24, stk. 1, under ingen omstændigheder kan føre til, at sagsøgtes erstatningsansvar helt skal bortfalde. Såfremt retten måtte finde, at en af bestemmelserne finder anvendelse, kan det derfor alene føre til, at sagsøgtes erstatningsansvar nedsættes.
 ...”

Sagsøgte har i sit påstandsdokument af 7. februar 2023 blandt andet anført følgende:

”... ”

Til støtte for den nedlagte påstand om frifindelse gøres det således videre gældende:

- at sagsbehandlingen i forhold til fastsættelsen af erstatningskravet på vegne af Person må betragtes som mangel-fuldt, idet der ikke i forsvarligt omfang blev foretaget en lægelig udredning til afklaring af spørgsmålet om sammenhæng mellem den af sagsøgte begåede vold, fastslået ved dommen af 15. maj 2007, og det i forhold til Person fastsatte erstatningskrav, herunder navnlig
- at der burde have været foretaget en speciallægeudredning i forhold til Person til afklaring af spørgsmålet om ar-bejdsevne eller mangel på samme og årsagerne hertil og idet
- at Erstatningsnævnet uden yderligere prøvelse antog og lagde til grund at den af Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring foretagne sagsbe-handling havde været tilstrækkelig til afdækning af forurettedes tab af erhvervsevne.

I den forbindelse gøres det navnlig gældende:

- at det i dommen UFR 2020. 2390H blev fastslået, at sagsøgte som skadevolder beholder sin indsigelsesadgang i forhold til et erstatningskrav, hvor kravet fastsættes i relation til årsagssammenhæng og påregnelighed, idet
- at det gøres gældende, at der foreligger en høj grad af usikkerhed i forhold til sammenhængen mellem den af sagsøgte udøvede vold og det i forhold til forurettede fastsatte erstatningskrav, at sagsøgte bør frifindes.

Til støtte for den subsidiære påstand om nedsættelse af erstatningskravet efter erstatningsansvarslovens § 24 gøres det fortsat gældende:

- at kravet væsentligt bør nedsættes, såfremt Retten finder, at ansvarsgrundlag i sagen foreligger, jfr. erstatningsansvarslovens § 24 stk. 1 og 2 og
  - at bortfald eller væsentlig nedsættelse bør finde sted under hensyntagen til sagens omstændigheder, den mangelfulde sagsbehandling, kravets alder, sagsøgtets restsikkerhedsmæssige stilling og sagens omstændigheder i øvrigt, herunder sagsøgtets manglende muligheder for på noget tidspunkt at blive i stand til at kunne honorere kravets betaling.
- ...”

Parterne har under hovedforhandlingen uddybet og nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Retten's begrundelse og resultat

Sagen omhandler statens regreskrav mod en skadevolder efter § 17 i lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser og er anlagt, fordi der er udbetalt erstatning til en skadelidt for tab af erhvervsevne og udgift til advokatbistand.

Erstatningsnævnet har truffet afgørelse den 23. november 2018, og det følger af Højesterets afgørelse U2015.944, at forældelsesfristen for statens regreskrav mod en domfældt skadevolder først begynder at løbe, når nævnet har truffet afgørelse. Statens regreskrav mod Sagsøgte var derfor ikke forældet, da nærværende sag blev anlagt den 2. september 2021.

Det følger af Højesterets afgørelse U2020.2390, at gyldigheden af Erstatningsnævnets afgørelse af 23. november 2018 ikke kan prøves under denne sag, herunder heller ikke spørgsmålet om manglende overholdelse af fristregler.

Sagen vedrører herefter spørgsmålet om, hvorvidt dansk rets almindelige regler om erstatningsansvar er opfyldte, samt om der er grundlag for at lade et erstatningsansvar bortfalde eller nedsætte efter erstatningsansvarslovens § 24.

Sagsøgte er den 15. maj 2007 idømt straf for forsætligt at have udøvet vold og ulovlig tvang mod Person samt for forsætligt at have fremsat trusler overfor hende. Der påhviler derfor Sagsøgte et erstatningsansvar for det tab, som Person har lidt som følge af kriminaliteten begået mod hende.

Efter bevisførelsen, herunder karakteren af den begåede kriminalitet og indholdet af de lægelige oplysninger om Person, må det lægges til grund, at der er såvel årsagssammenhæng som adækvans mellem de forsætlige straffelovsovertrædelser som Sagsøgte har begået mod Person og det erhvervsevnetab på 50 %, som er angivet i udtalelsen fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring den 7. december 2017.

Det bemærkes herved, at Person i det væsentligste var rask før episoden med Sagsøgte, men at Person efterfølgende udviklede PTSD og en betydeligt nedsat funktionsevne, ligesom hun nu er tilkendt førtidspension. Der foreligger ikke et sikkert grund-lag for at tilsidesætte udtalelsen fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, hvorefter erhvervsevnetabet på 50% er en følge af hændelsen den 10. februar 2007, når særligt henses til, at der medvirkede lægekonsulent med speciale i psykiatri i forbindelse med udtalelsen, og at der ikke er fundet grundlag for fratræk som følge af den borderlinediagnose, som Person fik efter hændelsen.

Også med hensyn til advokatudgiften på 50.000 kr. må der efter bevisførelsen anses for at være såvel årsagssammenhæng som adækvans.

Dansk rets almindelige betingelser om erstatningsansvar må på den baggrund anses for opfyldte.

Beløbet på 2.317.285,88 kr. kan derfor kræves betalt af Sagsøgte, medmindre der er grundlag for at lade hendes erstatningsansvar nedsætte eller bortfalde efter erstatningsansvarslovens § 24.

Ved vurderingen heraf må der navnlig lægges vægt på, at Sagsøgtes erstatningsansvar er begrundet i, at hun forsætligt har begået personfarlig kriminalitet, som har fået alvorlige følger for Person. Hertil kommer, at Sagsøgtes indtægt er over det niveau, der sædvanligvis karakteriseres som en særlig lav indtægt, og at det fremgår af forarbejderne til erstatningsansvarslovens § 24, stk. 1, at bestemmelsen er en sikkerhedsventil, der kun forudsættes anvendt rent undtagelsesvis, hvor de erstatningsretlige regler ellers ville føre til urimelige resultater.

Efter en samlet vurdering er der ikke sådanne omstændigheder i denne sag, at der er grundlag for rent undtagelsesvis at lade Sagsøgtes erstatningsansvar for sin skadevoldende adfærd nedsætte eller bortfalde efter erstatningsansvarslovens § 24.

Det kan ikke føre til andet resultat, at Sagsøgte i dag tager afstand fra det, hun gjorde den 10. februar 2007, og at det må anses for tvivl-

somt, om hun på noget tidspunkt vil blive i stand til at betale det betydelige erstatningsbeløb.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat som nedenfor bestemt. 4.000 kr. udgør retsafgift og 78.750 kr. vedrører udgift til advokat-bistand inkl. moms, da Civilstyrelsen ikke er momsregistreret. Der er ved fastsættelsen af sagens værdi lagt vægt på størrelsen af kravets hovedstol.

THI KENDES FOR RET:

Sagsøgte skal til Civilstyrelsen betale 2.317.285,88 kr. med procesrente fra den 12. september 2020 af 2.165.000 kr.

Sagsøgte skal til Civilstyrelsen betale sagsomkostninger med 82.750 kr.

Beløbene skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.

Publiceret til portalen d. 22-09-2023 kl. 10:00

Modtagere: Sagsøgte, Advokat (H) Aleksander Lind, Sagsøger Civilstyrelsen, Advokat (H) Klaus Ewald